

(สำเนา)

วันที่ ๕๑๓/๒๕๖๓ วันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
กระทู้ถามที่ ๒๘๔

สภาผู้แทนราษฎร

๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๖๓

เรื่อง การส่งเสริมและพัฒนาระบบเกษตรยั่งยืน

กราบเรียน ประธานสภาผู้แทนราษฎร

ข้าพเจ้าขอตั้งกระทู้ถาม ถามรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ดังต่อไปนี้

สภาพปัญหาสำคัญของภาคเกษตรของประเทศ โดยเฉพาะจากกรณีนโยบายส่งเสริมพืชเศรษฐกิจเชิงเดี่ยวที่มุ่งตอบสนองตลาดเช่นที่ผ่านมานั้น นอกจากจะไม่สามารถช่วยให้คุณภาพชีวิตของประชาชนในภาคเกษตรดีขึ้น ข้าร่ายต้องอยู่ในวังวนของปัญหาหนี้สิน ปัญหาการตกเป็นจำเลยด้านสิ่งแวดล้อมมาตลอดยุคสมัยทั้งที่ชุมชนเหล่านั้นเป็นผู้ได้รับการสนับสนุนจากนโยบายเหล่านั้นของประเทศมาโดยตลอด ในส่วนด้านการแก้ไขปัญหาหนี้สิน นับได้ว่ายังไม่ปรากฏนโยบายองค์รวมที่มีประสิทธิภาพพอ นอกเหนือไปจากการใช้เพียงนโยบายลักษณะเหมารวมที่ไม่สอดคล้องกับบริบทจริงหรือมีเพียงมาตรการเชิงเดี่ยวที่ได้มีทิศทางเชิงยุทธศาสตร์เพียงพออันสามารถตอบสนองต่อการแก้ไขรากเหง้าปัญหาที่เรื้อรังมายาวนาน ฉะนั้น การส่งเสริมและพัฒนาภาคเกษตรอันควรเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศ จึงมีอาจถูกมองแยกขาดจากปัญหาด้านอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะปัญหาด้านสิทธิชุมชนในฐานทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม ปัญหาคุณภาพชีวิตและฐานเศรษฐกิจที่ยังคงเผชิญกับโครงสร้างของความเหลื่อมล้ำ และความไม่เป็นธรรมทางสังคมอย่างรุนแรงและยังสัมพันธ์ถึงพันธกรณีสากลของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในฐานะพลเมืองโลกได้

ฉะนั้น สังคมนับจากนี้จึงไม่สามารถดำเนินการภายใต้โมโนทัศน์และกระบวนทัศน์แบบเดิมได้อีกต่อไปและสิ่งจำเป็นอย่างเร่งด่วนคือการปรับโมโนทัศน์และเครื่องมือรูปแบบใหม่ที่สามารถตอบสนองต่อการแก้ไขปัญหาเชิงองค์รวมที่มุ่งเน้นให้เกิดความกินดีอยู่ดีของผู้คนและความเท่าเทียมทางสังคมพร้อมกับการดูแลสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาแบบยั่งยืน คำนี้ถึงความสัมพันธ์ของระบบนิเวศและระบบเศรษฐกิจทางเลือกใหม่

ปัจจุบัน ประชาชนหรือชุมชนจำนวนมากทุกภูมิภาคของประเทศได้พยายามลุกขึ้นมาพัฒนาความเป็นนวัตกรรมทางวิถีเกษตรกรรมยั่งยืนในแบบฉบับตัวเอง เป็นรูปแบบหรือโมเดล (model) ที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่อันหลากหลายและสอดคล้องต้นทุนเฉพาะถิ่น พยายามสร้างพื้นที่แห่งการเรียนรู้ด้านฐานภูมิปัญญาภายในและเลือกผสมผสานองค์ความรู้สมัยใหม่ที่ตอบโจทย์ทั้งคุณภาพชีวิต สังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ซึ่งนับเป็นการปรับตัวต่อการกำหนดอนาคตของตนเอง อาทิ เกษตรเชิงนิเวศ, เกษตรวัฒนธรรมชาติพันธุ์, วนเกษตรผสมผสาน, เกษตรเศรษฐกิจสีเขียว, ชุมชนสร้างป่าสร้างรายได้, เกษตรปลอดภัย/ปลอดภัยพิช ฯลฯ หรือแม้แต่ความพยายามผลักดันพืชพันธุ์ทางเกษตรอีกหลายชนิดที่สามารถสร้างคุณค่าและมูลค่าแต่กลับถูกกดทับศักยภาพภายใต้อำนาจหน่วยงานรัฐเสียเอง จากเหตุผลดังกล่าว จึงขอเรียนถามว่า

(โปรดพลิก)

๑. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแนวทางเชิงรูปธรรมและช่องทางการส่งเสริมและพัฒนา ระบบเกษตรที่มาจากฐานศักยภาพประชาชนหรือชุมชนท้องถิ่นที่มีความต้องการ มีความพร้อมต่อแนวทาง พัฒนารูปแบบเกษตรกรรมยั่งยืนอันตอบสนองต่อมิติองค์รวมทั้งคุณภาพชีวิต สังคมวัฒนธรรม เศรษฐกิจ ความมั่นคงทางอาหาร และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามหลักการและเหตุผลข้างต้นอย่างไรบ้าง และจะสามารถเสนอแผนโครงการเพื่อขอรับการสนับสนุนหรือเชื่อมโยงแผนงานเชิงยุทธศาสตร์ระดับหน่วยงาน/ เครือข่ายหรือในระดับพื้นที่ได้อย่างไร ขอทราบรายละเอียด

๒. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีแนวทางเชิงรูปธรรมในการบูรณาการนโยบาย/แผนยุทธศาสตร์ ในระยะต่าง ๆ /แผนโครงการร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องกับการแก้ปัญหาองค์รวมในภาคการเกษตร ของประชาชนและส่งเสริมการขยายรูปธรรมเชิงพื้นที่/เชิงประเด็นเพื่อรองรับโจทย์ท้าทายในอนาคตอย่างไรบ้าง และเมื่อใดที่จะมีการแก้ไขปัญหาหรือขับเคลื่อนแนวทางดังกล่าวด้วยมโนทัศน์และกระบวนการทัศน์แบบใหม่ ที่มีได้ถูกกำหนดมาจากระบบราชการเดิมเช่นดั้งเดิม ขอทราบรายละเอียด

ขอให้ตอบในที่ประชุมสภา

ขอแสดงความนับถืออย่างยิ่ง

(ลงชื่อ) มานพ ศิริภูวดล

(นายมานพ ศิริภูวดล)

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พรรคก้าวไกล

แบบบัญชีรายชื่อ

สำเนาถูกต้อง

(นายณพคุณ นพรัตน์)

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานกระทู้ถาม

สำนักการประชุม

ประภัสร์พร พิมพ์

๑๖ ทาน